

VAC-PACT BANDOMASIS PROJEKTAS
PASITIKĖJIMAS SKIEPAIS –
PACIENTŲ IR SPECIALISTŲ ŽINIOS,
KOMUNIKACIJA IR PASITIKĖJIMAS

Skiepų įsisavinimo mastas ir lėtinės ligos

Finansuoja
Europos Sąjunga

Status quo

- Tūkstančiai suaugusiųjų visame pasaulyje suserga ligomis, kurių kasmet būtų galima išvengti skiepijantis.
- Žmonėms, **sergantiems lėtinėmis ligomis ir turintiems ilgalaikių sveikatos sutrikimų**, dažnai kyla didesnė rizika, kad susirgus **ligomis, kurių galima išvengti skiepijantis**, išsivystys komplikacijų.

Nors yra konkrečių rekomendacijų skiepytis, pacientai **vis dar vangiai skiepijasi**. Tai kelia susirūpinimą kai kuriose Europos dalyse, kuriose priimtino rodiklis mažėja.

Viena iš priežasčių yra **lengvai prieinamos, įrodymais pagrįstos** informacijos paprasta kalba apie skiepų naudą ir riziką trūkumas, **informacijos aktualumas** pacientų sveikatos būklei ir tai, kaip informacija ir su ja susijęs dialogas suteikia žmonėms galimybę priimti **pagrįstus sprendimus**.

SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS KARTU

Informacija +
rekomendacijos

Asmeninės vertybės +
pageidavimai

Skiepy vengimas

- **Skiepy vengimas** – tai **vėlavimas skiepytis** arba **atsisakymas skiepytis**, nepaisant to, kad skiepijimo paslaugos yra prieinamos. Tai sudėtinga, su kontekstu susijusi aplinkybė, priklausanti nuo laiko, vietos ir vakcinų.

Skiepy vengimas

... tęsinys

- Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) SAGE darbo grupės duomenimis, pacientų dvejonėms, ar skiepytis, daugiausiai įtakos turi šie 3 veiksniai:

Perdėtas
pasitikėjimas
savimi

Perdėtas pasitikėjimas savimi pastebimas tada, kai individas **suvokia riziką susirgti ligomis, kurioms galima užkirsti kelią skiepijantis, esant nedidelei**, ir atitinkamai mano, kad skiepytis nebūtina. Tam įtakos gali turėti įvairūs veiksniai, pavyzdžiui, kitos gyvenimo ir (arba) sveikatos problemos, kurios tuo metu gali būti svarbesnės nei skiepai.

Patogumas

Patogumas yra svarbus veiksnys, nes fizinis **prieinamumas, įperkamumas** ir noras mokėti, geografinis **prieinamumas**, kalba ir sveikatos raštingumas bei **imunizacijos paslaugų patrauklumas** turi įtakos skiepijimosi apimčiai.

Pasitikėjimas

Pasitikėjimas apibrėžiamas kaip **pasitikėjimas vakcinų veiksmingumu ir saugumu**, taip pat ir jas parūpinančia sistema.

SKIEPIJIMOSI SITUACIJOS EUROPOJE TYRIMAS

- Vaistų ir (arba) vakcinų patvirtinimų reguliavimo sistema veikia visos ES lygmeniu, o tokie dalykai kaip **skiepijimo politika, skiepijimo grafikai** ir teisinės taisyklės ar rekomendacijos priklauso kiekvienos šalies kompetencijos sferai, o **kiekviena ES valstybė narė turi savo imunizacijos planą.**

- **Moksliniai tyrimai**, susiję su lėtinėmis ligomis sergančiais pacientais, **nėra išsamūs**. Nors daugelis tyrimų patvirtino skiepy, kaip šios ypač pažeidžiamos populiacijos infekcinių ligų prevencijos priemonės, saugumą ir veiksmingumą, nurodomi imunizacijos rodikliai dažnai yra mažesni nei visų gyventojų.

REKOMENDACIJOS

Raginame imtis veiksmų, kad **būtų pagerintos pacientų galimybės** gauti skiepą, **pateikta įrodymais pagrįsta informacija paprasta kalba** apie pacientų skiepijimą, o pacientų organizacijos būtų įtrauktos formuojant politiką, rengiant programas ir veiksmus dėl skiepavimo šalies ir Europos lygmenimis.

Politikai ir kiti suinteresuotieji subjektai taip pat turėtų atsižvelgti į šiuos dalykus:

01

Reikėtų parengti patikimos, moksliniais tyrimais pagrįstos informacijos, kuri leistų žmonėms suprasti skiepų naudą ir riziką bei juos suvokti visų gyvenimiškų aplinkybių kontekste ir kuri būtų specialiai skirta lėtinėmis ligomis sergantiems pacientams.

02

Norint gerai suprasti veiksniai, lemiančius mažą skiepų įsisavinimo mastą konkrečiose pacientų bendruomenėse ir tam tikrose atskirose šalyse, reikia turėti nuodugnių žinių, kad būtų galima geriau į juos atsižvelgti ir atitinkamai pagal juos pritaikyti veiksmų planą.

03

Sveikatos priežiūros specialistai turėtų vertinti savo suaugusiųjų pacientų skiepų poreikį **per visas reguliarias medicinines apžiūras**, siekdami užtikrinti, kad pacientai turėtų rekomendacijas pasiskiepyti atitinkamomis vakcinomis ir jiems būtų pasiūlytos reikalingos vakcinos arba jie būtų nukreipti skiepytis.

04

Sveikatos priežiūros specialistai turi būti mokomi apie skiepavimo svarbą ir turi turėti atitinkamų mokslinių faktų, kurie padėtų jiems bendrauti su pacientais ir stiprinti šių pasitikėjimą.

05

Nacionalinės ir valdžios institucijos turėtų **inicijuoti bendradarbiavimą** su pacientų organizacijomis, siekdamas geriau suprasti savo bendruomenių poreikius ir parengti veiksmingesnes strategijas.